Excursive, *a.* भ्रमणशील, त्यक्तमार्ग. **2** सर्वतो धाविन्.

Excuse, *v. t.* क्षम् 1 A, मृष् 1 P, 10, सह् 1 A, तिज् desid. (तितिक्षते). **2** दोषाद् मुच् c. or शुध्; ' e. a person ' दोषं-अपराधं-क्षम् (with gen.); ' e. a fine ' दंडं अवसृज् 6 P or मुच् 6 P; ' e. oneself ' अप-व्यप-दिश् 6 P, उत्तरं दा 3 U, अपदेशं-छद्म-कृ 8 U, आत्मानं विमुच् c.; ' e. ing myself on the ground of head-ache ' शिरःशूलस्पर्शनमपदिशन् (D. K. II. 2); ' e. me ' प्रसीदतु भवान्. **-s.** अप-व्यप-देशः, उत्तरं, निमित्तं, छलं, छद्मन् *n.*, विमोचनहेतुः. **2** दोषक्षालनं, पापशोधनं, क्षमाप्रार्थना; oft. by हेतुः; ' under the e. of illness ' अस्वास्थ्यहेतोः, अनामयापदेशेन. **-less,** *a.* निरुत्तर. **2** अक्षंतव्य.

Execrate, *v. t.* शप् 1 U, आक्रुश् 1 P, गर्ह् 1. 10 A, अभिशंस् 1 P. **-ion,** *s.* शापः, आक्रोशः, अभिशंसनं. **-Execrable,** *a.* गर्ह्य, गर्हणीय, अधम, नीच; *See* **Accursed.**

Execute, *v. t.* अनुष्ठा 1 P, सं-निः-पद् c., कृ 8 U, वि-धा 3 U, आ-चर् 1 P, निर्वह् c., साध् 5 P or c., निर्वृत् c.; 'e. thy business' स्वनियोगमशून्यं कुरु. **2** हन् 2 P, व्या-पद् c., प्राणदंडं-देहदंडं-आदिश् 6 P, दंड् 10; ' he was ordered to be e. e-d' तस्य वध-देह-दंड आदिष्टः, वध्यतामसौ इति आदिष्टं. **-ion,** *s.* अनुष्ठानं, आचरणं, विधानं, करणं, संपादनं, निष्पत्ति-सिद्धि *f.*, निर्वाहः-हणं. **2** घातः, हननं, हत्या, व्यापादनं, वधः; ' place of e. वध्यस्थानं-भूमिः *f.*: 'sentence of e.' प्राणदंडः, उत्तमसाहसं. **-ioner,** *s.* घातकः, मातंगः, दंडपाशिकः, वध्यपुरुषः, वधाधिकृतः. **-ive,** *a.* निर्वाहक, निष्पादक विधायक, कार्यक्षम, अनुष्ठाननियुक्त, कार्यनिर्वाहक. **-or,** *s.* मृतलेखाधिकारिन् *m.*, (मृतस्य) उत्तरसाधकः.

Exegesis, *s.* विवरणं, व्याख्यानं; व्याकरणं. **-Exegetical,** *a.* विवरणकृत, प्रकाशक.

Exempt, *v. t.* मुच् 6 P or c., मोक्ष् 10, वि-अव-सृज् 6 P, वृज् 1 P, 10; ' e. from fine' दंडादानं क्षम् 1 A; 'e. from taxes' करादानं अनुज्ञा 9 U. **-a., -ed,** *a.* मुक्त, वर्जित, हीन, रहित; oft. by अ, निर्, वि, वीत, गत, in comp. ; 'e. from pride' गतावलेप, वीतदर्प, अगर्व, &c.; 'e. from avarice' निर्लोभ, वितृष्ण, लोभरहित, &c. **2** अनायत्त, अवश. **-ion,** *s.* मुक्ति *f.*, मोक्षः, वर्जनं, रहितत्वं, मोचनं, अभावः; oft. by अ or अन् in comp.; अनवलेपः 'e. from pride, दंडाभावः 'e. from fine,' &c.

Exequies, *See* **Obsequies.**

Exercise, *s.* प्रयोगः, व्यापारः, अनुष्ठानं, आचरणं. **2** अभ्यासः, निषेवणं, अभ्यस्तता, आवृत्ति *f.*, चर्या. **3** व्यवसायः, श्रमः, चेष्टा, उद्योगः, व्यापारः; ' bodily e.' व्यायामः, परिश्रमः; 'materials for taking e.' व्यायामोपकरणानि; 'military e.' रणशिक्षा, शस्त्राभ्यासः, युद्धाभ्यासः; ' shooting e. ' शराभ्यासः, उपासनं; ' usual e.' नित्यकृत्यं. **-v. t.** उप-प्र-युज् 7 A, 10, व्या-पृ c. **2** अभ्यस् 4 U; (सदा) आचर् 1 P, अनुष्ठा 1 P, आ-नि-सेव् 1 A, अनु-परि-शील् 10; आ-यस् c., व्या-यम् c.; 'e. soldiers ' शिक्ष् c., रणशिक्षां दा 3 U; ' e. oneself ' व्यायम् 1 P, उद्यम्, व्यव-सो 4 P, चेष्ट् 1 A; व्यायामं-शरीरश्रमं-कृ 8 U. **-v. i.** परिश्रमं-व्यायामं-कृ; 'e ed with an iron club' अयोदंडेन श्रममकरोत् (Ka.76).

Exert, *v. t.* नि-प्र-उप-युज् 7 A, 10, व्या-पृ c., प्रवृत c.; 'e. oneself ' प्रयत् 1 A, चेष्ट् 1 A, उद्यम् 1 P, व्यव-सो 4 P, प्रवृत् 1 A; ' e. one's utmost ' यावच्छक्यं प्रयत्. **-ion,** *s.* व्यवसायः, उत्साहः, चेष्टा, व्यापारः, चेष्टितं, कर्मयोगः, यत्नः, उद्यमः, उद्योगः; *See* **Attempt.** **2** आयासः, श्रमः, परिश्रमः, कायक्लेशः-आयासः.

Exfoliate, *v. i.* परिपुट् 6 P, विगल् 1 P.

Exhale, *v. t.* उद्-गॄ 6 P, उच्छ्वस् 2 P, निश्वस्, उत्क्षिप् 6 P, उद्वम् 1 P, निर्मुच् 6. P उदीर् c., निर्गम् c. (गमयति), प्र-वा 2 P, निष्कृ 6 P, उद्वम् c. **2** (As water) आ-पा 1 P, उच्छुष् c., आचम् 1 P, बाष्पीकृ 8 U; 'trees e. ing fragrance' परिमलोद्गारिणः वृक्षाः. **-ation,** *s.* उद्गारः, निश्वासः, उच्छ्वासः, उच्छ्वसितं, निर्गमः, उद्वमनं, उत्क्षेपः. **2** बाष्पः, धूमिका, धूमः. **3** बाष्पोद्गमनं, धूमोद्गारः.

Exhaust, *v. t.* उत्-सं-शुष् c., आ-पा 1 P. **2** शून्याकृ 8 U, निःशेषीकृ, सर्वसारं हृ 1 P, विरिच् 7 P or c. **3** क्षि 1 P, क्षै c. (क्षपयति), नश् c., व्ययं-क्षयं-कृ, अप-चि 5 U; ' his wealth was e. ed in performing meritorious deeds' धर्मकर्माणि कुर्वतस्तस्य धनक्षयः संजातः (P. v.1.); who had e. ed his whole treasure in gifts (charity) ' निःशेषविश्राणितकोषजातं (R. v. 1.). **4** खिद् c., क्लम् c. (क्लमयति), श्रम् c., अव-सद् c., ग्लै c., (ग्लापयति, ग्लपयति; 'I feel e. ed ' क्लांतोस्मि, अवसन्नानि मे गात्राणि. **-ed,** *a.* शोषित, विरिक्त, निःशेषीकृत. **2** क्षीण, अपचित. **3** श्रांत, क्लांत, खिन्न, अवसन्न, ग्लान. **-ion,** *s.* शोषणं. **2** क्षयः, परिक्षयः, नाशः, व्ययः अपचयः. **3** खेदः, श्रमः, क्लमः, ग्लानि *f.*, अवसादः, श्रांति-क्लांति *f.* **-less,** *a.* अक्षय, अनाश्य, अविनाशिन्.